

MORS VENIT VELOCITER

ZA PROFESOREM WERNEREM OGRISEM (9. červenec 1935 – 13. leden 2015)

Krátce střížené šedivé vlasy, přátelský úsměv, ale i jasná slova a gesta nespokojenosti či nesouhlasu... Tak si bude právněhistorická obec pamatovat profesora Wenera Ogrise, který 13. ledna letošního roku ve Vídni v nedožitých osmdesáti letech skončil. Zpráva o jeho úmrtí byla překvapivá. Vždyť ještě nedávno, koncem listopadu loňského roku, se v Praze zúčastnil mezinárodní konference, zaměřené na formování vědního oboru národních právních dějin ve střední Evropě a zasvěcené stému výročí úmrtí významného právního historika Jaromíra Čelakovského.

Werner Ogris se narodil 9. července 1935 ve Vídni. Vyrůstal však v Horním Rakousku, ve městě Wels, kde v roce 1954 maturoval. Po maturitě začal studovat právo na univerzitě ve Vídni. Promoval v roce 1958. Díky svému zájmu o právní historii se stal pomocnou silou profesora Hanse Lentze na tehdejšímu Institutu pro rakouské a německé právní dějiny právnické fakulty Vídeňské univerzity. Ten spolu s dalším významným právním historikem Heinrichem Demeliem v únoru 1962 W. Ogrise přivedl k habilitaci v oboru německých právních dějin a soukromého práva a rakouských ústavních a správních dějin. Jeho habilitační práci *Der mittelalterliche Leibrentenvertrag. Ein Beitrag zur Geschichte des deutschen Privatrechts* (Wiener Rechtsgeschichtliche Arbeiten VI. Wien–München, 1961) ocenila Nadace Theodora Körnera na podporu věd a umění. Po habilitaci získal na fakultě místo vysokoškolského asistenta. Již po půl roce jej však povolali na Svobodnou univerzitu (Freie Universität) do Berlína. Tak se stal nejmladším řádným profesorem na německé univerzitě. V roce 1966 se vrátil zpět do Vídně a obsadil nově zřízenou druhou právněhistorickou stolicí. Zde pak působil až do svého penzionování v roce 2003. V letech 1966 až 1967 a 1997 až 2003 stál v čele Institutu pro rakouské a německé právní dějiny (dnes Institut pro právní a ústavní dějiny) právnické fakulty a v akademickém roce 1972/1973 jako děkan řídil fakultu. V roce 1992 působil v pozici hostujícího profesora na School of Law Kansaské univerzity v Lawrence. Na pozvání přednášel nejen v Evropě a ve zmíněných Spojených státech, ale též v Japonsku. V roce 1972 jej Rakouská akademie věd přijala za korespondujícího člena a v roce 1975 za člena řádného. V roce 1985 se stal členem korespondentem Saské akademie věd a v roce 1988 zahraničním členem Královské holandské akademie věd. Spoluzakládal Vídeňskou právněhistorickou společnost (WRG) a několikrát se stal jejím prezidentem. V letech 1968 až 1992 se podílel na vydávání prestižního *Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte (Germanistische Abteilung)*. Spolu se svým dlouholetým kolegou prof. Rudolfem Hoke spoluorganizoval 31. ročník věhlasných Německých právněhistorických dní, konaný ve Vídni v roce 1996. Po penzionování působil na Slovensku a od roku 2013 též na Akademii Jana Długosze v Čenstochové.

Profesora W. Ogrise ocenili čestnými doktoráty na Karlově univerzitě (1993), na Komenského univerzitě (1993) a na univerzitě v Pécsi (2012). Rakouské orgány jej vyznamenaly velkým stříbrným křížem za zásluhy o Rakousko (2003) a Rakouským řádem za vědu a umění (2010). Cenu Bratří Grimmů mu v roce 1997 udělila tradiční německá Filipova univerzita (Philipps-Universität) v hesenském Marburgu a čestnou medaili rok na to, při příležitosti výročí svého vzniku, Karlova univerzita. Více než všechna ocenění za něj však hovoří jeho dlouholetá pedagogická a vědecká práce. Promítla se i do dlouhé řady učebních pomůcek, monografií,

studií a odborných prací. Věnoval se v nich především starším německým právním dějinám a absolutistickému období, ale též trestnímu právu ve 20. století. Působení v Berlíně jej přivedlo ke studiu pruských právních dějin. S odbornou tvorbou dokázal umně propojit i své umělecké záliby.

Jak už naznačují zmíněná ocenění, profesor Werner Ogris dlouhodobě udržoval dobré kontakty s českými a slovenskými právními historiky. Byl častým účastníkem pražských právně-historických konferencí a po svém penzionování navázal kontakty se slovenskými právníckými fakultami. Spolupracoval s Právníckou fakultou Univerzity Komenského a působil jako hostující profesor na Právnícké fakultě Univerzity Mateja Bela v Banské Bystrici (2004). Především však v roce 2004 stál u počátků Bratislavské vysoké školy práva (dnes Panevropské vysoké školy), kde v letech 2005 až 2007 vykonával funkci děkana Fakulty práva. Spolu se svým mladším kolegou ao. Univ.-Prof. Thomasem Olechowskim vyučovali předmět *Elementy evropské právní kultury*, který měl svým obsahem blízko k našim obecným právním dějinám. Společně pro něj vydali i dvoujazyčnou učební pomůcku (*Elementy evropské právní kultury. Elemente europäischer Rechtskultur*. I., II. Bratislava: BVŠP, 2005; pak vyšla ještě v novém vydání). Její koncepce je pro nás poněkud nezvyklá, ale o to inspirativnější.

Kdo navštívil bratislavskou pracovnu profesora Ogrise, mohl si všimnout drobné sošky moudré sovy nad jeho stolem. Emeritní vídeňský profesor si ji do Bratislavy přivezl zcela oprávněně: byl to vzdělaný muž s velkým rozhledem.